

PROGRAM STUDIÓW

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2023/2024

1. KIERUNEK STUDIÓW: HISTORIA
2. KOD ISCED: 0222
3. FORMA/FORMY STUDIÓW: STACJONARNE/NIESTACJONARNE
4. LICZBA SEMESTRÓW: 6
5. TITUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM: LICENCJAT
6. PROFIL KSZTAŁCENIA: OGÓLNOAKADEMICKI
7. DZIEDZINA NAUKI: NAUKI HUMANISTYCZNE
8. DYSCYPLINA NAUKOWA (dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa punktów ECTS oraz określa liczbę punktów ECTS dla każdej z przypisanych dyscyplin): historia
9. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180/186*
 - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 102/ 106* – studia stacjonarne, 70 / 81* – studia niestacjonarne,
 - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): 143/139*.
 - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): 74/74* w przypadku bloku przedmiotów z zakresu przygotowania do zawodu nauczyciela historii zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (zał. 1) – program studiów umożliwia studentom wybór zajęć w grupie zajęć A, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 5 % liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Student realizujący blok nauczycielski z grupy przedmiotów podstawowych/kierunkowych dokonuje wyboru przedmiotu za (24) punktów ECTS (proseminarium, seminarium dyplomowe, wykład monograficzny).
 - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS: 5 (bez względu na wybór ścieżki kształcenia):
 - Socjologia – 3 ECTS
 - Komunikacja międzyludzka – 1 ECTS
 - Wprowadzenie do medioznawstwa – 1 ECTS
10. Łączna liczba godzin zajęć: studia stacjonarne 4571 – ścieżka nienauczycielska – dziedzictwo kulturowe, jego ochrona i promocja, historia medycyny; 4721 – ścieżka nauczycielska // studia niestacjonarne 4546 – dziedzictwo kulturowe, jego ochrona i promocja / historia medycyny 4696 – ścieżka nauczycielska – w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: studia stacjonarne 2541 – ścieżka dziedzictwo kulturowe, jego ochrona i promocja, historia medycyny / 2631 – ścieżka nauczycielska // studia niestacjonarne 1756 – dziedzictwo kulturowe, jego ochrona i promocja, historia medycyny / 2026 – ścieżka nauczycielska. Łączna liczba godzin realizowanych na studiach stacjonarnych w formie e-learningu – 10 godzin.
11. Koncepcja i cele kształcenia (w tym opis sylwetki absolwenta):

Program studiów jest skonstruowany z myślą o wyposażeniu absolwenta w szeroką wiedzę i umiejętności. Absolwent dysponując wiedzą z zakresu historii w wymiarze międzynarodowym, państwowym i regionalnym, wykorzystuje w zaawansowanym stopniu umiejętności badawcze do analizy i interpretacji zjawisk, procesów dziejowych, dziedzictwa kulturowego, historii kultury. Studia przygotowują do podjęcia pracy w instytucjach kultury, takich jak: muzea, wydawnictwa, galerie sztuki, w ośrodkach kreujących rozwój kultury, w odpowiednich działach jednostek samorządowych, rządowych i pozarządowych, różnego typu mediach, szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, instytucjach prowadzących działalność edukacyjną młodzieży. Studia I stopnia na kierunku historia stanowią także pierwszy etap kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Absolwent studiów pierwszego stopnia może kontynuować naukę i podnosić kwalifikacje na studiach magisterskich. Posiada podstawę do podjęcia studiów II stopnia na tym samym kierunku, m.in. w ramach ścieżki nauczycielskiej, przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela historii oraz wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.

Objaśnienie oznaczeń:

HIS1A (przed podkreślnikiem) — kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku Historia, studia pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki NAU1 – efekty kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

W — kategoria wiedzy

U — kategoria umiejętności

K — kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne — numer efektu uczenia się

* dotyczy studentów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

** studenci przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela uzyskują również wiedzę, umiejętności i kompetencje wynikające z realizacji efektów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określonych w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

12. EFEKTY UCZENIA SIĘ**:

Symbole efektów uczenia się dla Kierunku	Po ukończeniu studiów absolwent:	Odniesienie efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy

w zakresie WIEDZY			
HIS1A_W01	Posiada w zaawansowanym stopniu wiedzę z zakresu specyfiki przedmiotowej historii jako dziedziny nauki	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W02	Wykazuje znajomość w stopniu zaawansowanym fachowej terminologii z zakresu nauk historycznych, humanistycznych i społecznych	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W03	Zna miejsce historii wśród innych nauk, rozumie na poziomie zaawansowanym powiązania interdyscyplinarne historii	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W04	Wykazuje zaawansowaną znajomość historii Polski, Europy i świata w zakresie epok w ujęciu chronologicznym i tematycznym	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W05	Wykazuje znajomość historii porównawczej oraz zdaje sobie sprawę z powiązań procesów historycznych z aktualnymi problemami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi	P6U_W	P6S_WK
HIS1A_W06	Posiada wiedzę w stopniu zaawansowanym na temat różnych kierunków badań historycznych, takich jak historia polityczna, gospodarcza, społeczna, kultury, rodziny, gender history itp.	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W07	Posiada w stopniu zaawansowanym wiedzę o zróżnicowanych metodach badawczych i narzędziach warsztatu badawczego historyka	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W08	Rozumie, że teoria metodologii badań historycznych oraz dyskusja historyczna niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W09	Posiada w zaawansowanym stopniu wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł historycznych oraz innych wytworów cywilizacji przydatnych w poznaniu danej epoki historycznej	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W10	Posiada zaawansowaną wiedzę w zakresie zastosowania technologii informacyjnej, w tym także w badaniach historycznych	P6U_W	P6S_WG

HIS1A_W11	Posiada wiedzę na poziomie zaawansowanym o podstawach prawnych funkcjonowania instytucji związanych ze sferą działalności studiowanego kierunku	P6U_W	P6S_WG
HIS1A_W12	Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	P6U_W	P6S_WK

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI			
HIS1A_U01	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w nie w pełni przewidywalnych warunkach charakterystycznych dla kierunku historia poprzez właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących i ich krytyczną analizę	P6U_U	P6S_UW
HIS1A_U02	Wyszukuje, analizuje, interpretuje, selekcjonuje, integruje informacje z zakresu nauk historycznych i pokrewnych, korzystając z bibliografii, baz danych archiwalnych i bibliotecznych, a także źródeł historycznych i literatury	P6U_U	P6S_UW
HIS1A_U03	Trafnie dobiera metody i konstruuje narzędzia badawcze oraz opracowuje i prezentuje wyniki kwerendy bibliotecznej i archiwalnej, w tym także w postaci przygotowanych przez siebie tekstów historycznych	P6U_U	P6S_UW
HIS1A_U04	Potrafi zdefiniować, objaśnić, stosować ustnie i pisemnie terminy fachowe właściwe dla nauk historycznych i pokrewnych, posługuje się adekwatnymi teoriami i paradygmatami badawczymi	P6U_U	P6S_UK
HIS1A_U05	Dysponuje umiejętnością porozumiewania się ze specjalistami z zakresu nauk historycznych i pokrewnych dyscyplin naukowych oraz jest przygotowany do udziału w debacie z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii, a także różnych technik komunikacyjnych	P6U_U	P6S_UK
HIS1A_U06	Posiada umiejętność formułowania własnych opinii dotyczących szczegółowych zagadnień historycznych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych oraz różnych źródeł	P6U_U	P6S_UK
HIS1A_U07	Posiada umiejętności językowe (obcy język nowożytny) zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6U_U	P6S_UK
HIS1A_U08	Posiada umiejętność rozumienia wypowiedzi dotyczących treści historycznych w języku obcym	P6U_U	P6S_UK
HIS1A_U09	Posiada umiejętność planowania indywidualnej pracy historyka oraz organizowania różnych typów zespołów badawczych	P6U_U	P6S_UO
HIS1A_U10	Umiejętnie korzysta z technologii informacyjnej, multimediiów i zasobu Internetu, poprawnie ocenia informacje tam zawarte	P6U_U	P6S_UW
HIS1A_U11	Wdraża w życie pojęcie kształcenia ustawicznego oraz konieczność rozwoju zawodowego, ciągłego poszerzania kompetencji w szeroko rozumianym zakresie ogólnohumanistycznym i praktycznych sytuacjach zawodowych	P6U_U	P6S_UU
w zakresie KOMPETENCJI			
HIS1A_K01	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę i odbierane treści w szeroko rozumianym zakresie ogólnohumanistycznym, uznaje jej znaczenie w rozwiązywaniu problemów poznawczych, zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P6U_K	P6S_KK

HIS1A_K02	Jest gotów do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym środowiska i regionu oraz do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, wykorzystuje do tego celu różne rodzaje przekazu medialnego i kulturowego	P6U_K	P6S_KO
HIS1A_K03	Myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, jest empatyczny, rozumie i szanuje różne poglądy determinowane kulturowo i etnicznie	P6U_K	P6S_KO
HIS1A_K04	Dbą o dorobek i tradycję zawodu historyka	P6U_K	P6S_KR
HIS1A_K05	Przestrzega zasad etyki zawodu historyka i wymaga tego od innych	P6U_K	P6S_KR

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela na studiach I stopnia profil ogólnoakademicki (od roku akad. 2022/2023)

zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela – zał. 1

Symbole efektów uczenia się dla kierunku	Po ukończeniu studiów absolwent	Odniesienie efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK)	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW)
w zakresie WIEDZY zna i rozumie:			
NAU1_W01	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących;	P6U_W	P6S_WG
NAU1_W02	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne w odniesieniu do uczniów szkoły podstawowej;	P6U_W	P6S_WG

NAU1_W03	rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów;	P6U_W	P6S-WK
NAU1_W04	normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej w szkole podstawowej;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W05	zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W06	zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły podstawowej dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania na tym poziomie edukacji;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W07	sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w pracy z uczniami szkoły podstawowej;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W08	strukturę i funkcje, cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie szkoły podstawowej, a także alternatywne formy edukacji;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W09	podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W10	prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W11	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W12	procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia w odniesieniu do uczniów szkoły podstawowej;	P6U_W	P6S_WG
NAU1_W13	podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi;	P6U_W	P6SW_K
NAU1_W14	treści nauczania i typowe trudności uczniów szkoły podstawowej związane z ich opanowaniem;	P6U_W	P6S_WG
NAU1_W15	metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć w szkole podstawowej, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.	P6U_W	P6S_WG
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI potrafi:			
NAU1_U01	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne w szkole podstawowej, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;	P6U_U	P6S_UW
NAU1_U02	adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów szkoły podstawowej materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;	P6U_U	P6S_UO
NAU1_U03	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów szkoły podstawowej oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój tych uczniów, ich	P6U_U	P6S_UO

	aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym;		
NAU1_U04	projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów szkoły podstawowej;	P6U_U	P6S_UO
NAU1_U05	projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów szkoły podstawowej, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli;	P6U_U	P6S_UO
NAU1_U06	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów szkoły podstawowej do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;	P6U_U	P6S_UO
NAU1_U07	podejmować pracę z uczniami szkoły podstawowej rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów na tym etapie edukacji;	P6U_U	P6S_UW
NAU1_U08	rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów szkoły podstawowej;	P6U_U	P6S_UW
NAU1_U09	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów szkoły podstawowej;	P6U_U	P6S_UO
NAU1_U10	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów szkoły podstawowej w ich pracy nad własnym rozwojem;	P6U_U	P6S_UW
NAU1_U11	monitorować postępy uczniów szkoły podstawowej, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły;	P6U_U	P6S_UW
NAU1_U12	pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego;	P6U_U	P6S_UK
NAU1_U13	odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia szkoły podstawowej, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;	P6U_U	P6S_UO
NAU1_U14	skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;	P6U_U	P6S_UO
NAU1_U15	poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu;	P6U_U	P6S_UK
NAU1_U16	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;	P6U_U	P6S_UW
NAU1_U17	udzielać pierwszej pomocy;	P6U_U	P6S_UW
NAU1_U18	samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne nauczyciela szkoły podstawowej z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.	P6U_U	P6S_UU

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH jest gotów do:			
NAU1_K01	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej nauczyciela szkoły podstawowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;	P6U_K	P6S_KR
NAU1_K02	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia w szkole podstawowej, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;	P6U_K	P6S_KO
NAU1_K03	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkoły podstawowej i poza nią;	P6U_K	P6S_KO
NAU1_K04	podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej;	P6U_K	P6S_KO
NAU1_K05	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska;	P6U_K	P6S_KK
NAU1_K06	projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji;	P6U_K	P6S_KR
NAU1_K07	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkoły podstawowej i społeczności lokalnej.	P6U_K	P6S_KO

13. ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:

Przedmioty		Minimalna liczba punktów ECTS	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku
PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO:				
1.	Język obcy	9	Słownictwo specjalistyczne właściwe dla studiowanego kierunku, język funkcyjny: dyskusje, interpretacje danych statystycznych i wykresów, prezentacje, np.: artykułów i wyników badań. Streszczenia publikacji, pracy dyplomowej, artykuły specjalistyczne lub inne prace pisemne właściwe dla studiowanego kierunku, elementy tłumaczenia, najważniejsze zagadnienia gramatyczne (praktycznie i specjalistycznie uwarunkowane), funkcje językowe (pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym, wyrażanie opinii, argumentowanie, wykonywanie streszczeń publikacji specjalistycznych właściwych dla studiowanego kierunku i dokonywanie prezentacji).	HIS1A_W8 HIS1A_U07 HIS1A_U08 HIS1A_K01

			* Treści programowe do wyboru przez prowadzącego lektorat, przy uwzględnieniu liczby godzin przewidzianych na kurs językowy oraz potrzeb studentów.	
2.	Techniki informacyjno-komunikacyjne	1	Edycja materiałów tekstowych. Tworzenie zestawień tabelarycznych, wykresów, diagramów i schematów prezentacyjnych. Tworzenie prezentacji multimedialnych.	HIS1A_W7 HIS1A_W0 HIS1A_U02 HIS1A_U05 HIS1A_U10 HIS1A_K01 HIS1A_K02
3.	Ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego	1	Pojęcie utworu, prawa autorskie osobiste i majątkowe. Dozwolony użytek. Prawa pokrewne. Wynalazek, wynalazek biotechnologiczny oraz patent. Znaki towarowe oraz prawa ochronne na znaki towarowe. Wzory przemysłowe. Wzory użytkowe.	HIS1A_W2 HIS1A_U02 HIS1A_K01
4.	Przedsiębiorczość	1	Konceptualizacja przedsiębiorczości. Cechy osobowości a przedsiębiorczość. Przedsiębiorca jako osoba: charakterystyka cech osobowości przedsiębiorcy, motywacji do podejmowania działalności gospodarczej. Kompetencje przedsiębiorcze. Poznawcze uwarunkowania przedsiębiorcy. Szansa jako źródło przedsięwzięć gospodarczych. Rodzaje szans i sposoby ich wykorzystania – tworzenie modelu biznesowego. Strefy zagrożeń. Wpływ warunków zewnętrznych na powstawanie i rozwijanie przedsięwzięć biznesowych. Planowanie przedsięwzięć biznesowych. Przedsiębiorczość indywidualna. Przedsiębiorczość akademicka. Przedsiębiorczość społeczna. Przedsiębiorczość rodzinna. Wykorzystanie innowacji w rozwoju działalności.	HIS1A_W2 HIS1A_W5 HIS1A_W6 HIS1A_U04 HIS1A_U11 HIS1A_K03

5.	Socjologia	3	Socjologia jako nauka wieloparadygmatyczna. Paradygmat społeczno- faktograficzny - przedmiot/podmiot badań, teoria wzorcowa, teorie przynależne do paradygmatu, preferowana metodologia. Paradygmat społeczno-definicyjny przedmiot/podmiot badań, teoria wzorcowa, teorie przynależne do paradygmatu, preferowana metodologia. Paradygmat społeczno-behawioralny - przedmiot/podmiot badań, teoria wzorcowa, teorie przynależne do paradygmatu, preferowana metodologia. Metodologia badań społecznych - badania całościowe i reprezentacyjne, obserwacja, eksperyment, wywiad, sondaż, ankieta, socjometria, badania oparte na dokumentach, triangulacja. Metody a techniki badawcze. Socjologia a warsztat naukowy historyka.	HIS1A_W7 HIS1A_W8 HIS1A_U04 HIS1A_U05 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K05
6.	Komunikacja międzyludzka	1	Istota procesu komunikowania się; komunikacja werbalna i niewerbalna; typy procesu komunikowania, poziomy procesu komunikowania się, wybrane modele komunikowania interpersonalnego, komunikowanie międzyludzkie i jego składniki w praktyce codziennej, komunikowanie się w małych grupach i w organizacji; komunikacja a perswazja i manipulacja, propaganda polityczna; komunikacja i płeć; wystąpienia publiczne, globalizacja w komunikowaniu społecznym.	HIS1A_W1 HIS1A_U05 HIS1A_K05
7.	Wprowadzenie do medioznawstwa	1	Pojęcie medioznawstwa i główne problemy komunikowania. Standardy i podstawowe zasady działania mediów masowych. Modele komunikowania medialnego. Pojęcie audytorium i publiczności. Rola mediów we współczesnym świecie. Główne problemy relacji media a społeczeństwo. Ogólna charakterystyka mediów elektronicznych w Polsce. Przeobrażenia w polskich mediach po 1989 roku – główne kierunki rozwoju. Internet jako hipermedium.	HIS1A_W2 HIS1A_W0 HIS1A_U01 HIS1A_U05 HIS1A_K02
8.	Metody wspierające proces uczenia się (wybór zagadnień)	2	Rola mózgu w procesie uczenia się (m.in. kierowanie uwagą, zapamiętywanie, koncentracja, używanie języka). Plastyczność mózgu (np. neurony lustrzane). Cykl Kolba. Sposoby motywowania do nauki. Typy uczniów. Style uczenia się. Techniki uczenia dorosłych (elementy andragogiki). Mnemotechniki. Inteligencje wielorakie. Inteligencja emocjonalna. Trening kreatywności. Trening uważności. Relaksacja. Metody aktywizujące w procesie uczenia i uczenia się. Efektywna komunikacja. Metody radzenia sobie ze stresem.	HIS1A_W3 HIS1A_W8 HIS1A_U01 HIS1A_U05 HIS1A_K02 HIS1A_K03

9.	Wychowanie fizyczne	0	Koszykówka, piłka siatkowa, piłka nożna, piłka ręczna, pływanie, tenis stołowy, aktywność ruchowa adaptacyjna, Nordic Walking, fitness – aerobik, fitness – ćwiczenia siłowe, ćwiczenia z elementami jogi, callanetics, atletyka terenowa, pilates, gry rekreacyjne, narciarstwo, żeglarstwo, kolarstwo. * Treści do wyboru.	HIS1A_U01
10.	BHP	0	Podstawowe regulacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Cel, przedmiot i zasady ergonomii. Przepisy i zasady BHP na uczelniach wyższych. Czynniki uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne w pracy. Zadania pracodawcy i pracownika w zakresie BHP. Wypadki w pracy – przyczyny i profilaktyka.	HIS1A_W1 HIS1A_U01 HIS1A_K01
11.	Szkolenie biblioteczne	0	Podstawowe informacje o Bibliotece Uniwersyteckiej (historia, lokalizacja, zadania i misja, struktura organizacyjna, zbiory). Procedury biblioteczne związane z zapisem do BU. Zasady korzystania ze zbiorów i usług BU, ze szczególnym uwzględnieniem regulaminu udostępniania zbiorów. Zawartość strony WWW BU. Bazy danych dostępnych w sieci Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Wyszukiwanie i zamawianie w katalogach: elektronicznym w systemie ALEPH i tradycyjnym (kartkowym).	HIS1A_W2 HIS1A_U10 HIS1A_K01
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE/ KIERUNKOWE:				
1.	Język łaciński	10	Fleksja: rzeczowniki deklinacji I-V, przymiotniki deklinacji I-III (stopniowanie przymiotników, tworzenie i stopniowanie przysłówków, przymiotniki o odmianie zaimkowej), zaimki osobowe, dzierżawcze, wskazujące, względne, pytające, zwrotne, liczebniki głównej porządkowej, czasowniki czterech koniugacji w następujących formach: - indicativus praesentis, imperfecti, perfecti, plusquamperfecti, futuri I, futuri exacti activi i passivi, - infinitivus praesentis, perfecti, futuri activi i passivi, imperativus praesentis activi i passivi, -coniunctivus praesentis, imperfecti activi i passivi, - participium praesentis activi, participium perfecti passivi, participium futuri activi i passivi, - Gerundium, - Supinum, - czasownik „esse” i jego złożenia. Składnia: szyk zdania pojedynczego, zdania złożone podrzędnie (celowe, dopełnieniowe, czasowe, przyczynowe, warunkowe), dopełnienie po przeczeniu, Accusativus duplex, Nominativus duplex, Dativus possessivus, Accusativus cum infinitivo, Nominativus cum infinitivo, Ablativus absolutus, Coniugatio periphrastica passiva,	HIS1A_W02 HIS1A_W07 HIS1A_U01 HIS1A_U08 HIS1A_K04

			coniunctivus w zdaniu głównym (hortativus, optativus, iussivus), składnia nazw miast, Ablativus comparationis, Ablativus temporis, Ablativus loci, Ablativus separationis, rząd przyimków. Tłumaczenie tekstów adaptowanych i fragmentów utworów autorów starożytnych (Cezara, Cyserona, Seneki, Katullusa, Wergiliusza, Horacego, Owidiusza) oraz średniowiecznych (teksty o charakterze normatywnym oraz pastoralnym; fragmenty kroniki Galla Anonima, Jana Długosza).	
2.	Nauki pomocnicze historii – do końca XVIII w.	2	Chronologia, paleografia łacińska, brachygrafia, kodykologia, bibliologia historyczna, dyplomatyka, sfragistyka, genealogia, heraldyka, numizmatyka i metrologia, geografia historyczna, edytorstwo źródeł historycznych (adekwatne do epok wcześniejszych do XVIII w.)	HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01
3.	Nauki pomocnicze historii XIX i XX wiek	2	Chronologia, paleografia łacińska, brachygrafia, kodykologia, bibliologia historyczna, dyplomatyka, sfragistyka, genealogia, heraldyka, numizmatyka i metrologia, geografia historyczna, edytorstwo źródeł historycznych (adekwatne do XIX i XX wieku), źródła do historii XIX i XX w., archiwistyka, archiwalia prywatne jako źródło historyczne, Neografia rosyjska – pismo rosyjskie od XVIII do XIX wieku i jego przeobrażenia, typy pism w aktach XIX wieku, źródła do historii ziem polskich okresu 1795-1864 i 1864-1918 (w archiwach polskich i zagranicznych), źródła pochodzenia mechanicznego – fotografia, film, nagranie dźwiękowe – jako źródła historyczne, autentyczność źródła historycznego, epigrafika XIX-wieczna, prasoznawstwo.	HIS1A_W07 HIS1A_W09 HIS1A_W10 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_U010 HIS1A_K01 HIS1A_K05
4.	Vademecum studiów historycznych	2	Zagadnienia wstępne (historia – dzieje – tradycja – źródło historyczne – fakt źródłowy – proces historyczny), historia jako nauka, nauki pomocnicze historii a nauki posiłkujące historię, wiedza pozaźródłowa, rodzaje literatury naukowej, czasopisma naukowe, wiedza źródłowa, źródła historyczne, krytyka zewnętrzna i wewnętrzna źródła: metody badawcze, wydawnictwa źródłowe, biblioteki, archiwa, muzea, postępowanie historyka podczas pisania pracy, konstrukcja pracy naukowej (aparatus pomocniczy, bibliografia, przypisy).	HIS1A_W1 HIS1A_W3 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01

5.	Wprowadzenie do metodologii historii	1	Podstawy metodologii historii i teorii historii, filozofii historii – przedmiot, zakres, kategorie pojęciowe. Historia jako nauka – semantyka pojęcia, przedmiot badania historii (wybrane koncepcje metodologiczne XIX-XX wieku). Założenia metodologiczne szkoły Annales – Marc Bloch i Fernand Braudel.	HIS2A_W7 HIS2A_W8 HIS1A_U03 HIS2A_U04 HIS1A_K01
6.	Prehistoria ziem polskich	4	Podstawy periodyzacji w pradziejach, problem źródeł i metod badawczych w archeologii. Krótki wykład antropogenezy. Początki kultury ludzkiej na ziemiach polskich– modele gospodarki przyswajającej. Neolityzacja ziem polskich – nowy model gospodarki tzw. wytwarzającej. Początki metalurgii w Europie – główne regiony produkcji metali kolorowych i ich rola w gospodarce pradziejowej. Kultura lateńska i jej znaczenie dla rozwoju gospodarczego Europy i ziem polskich. Imperium rzymskie a barbarzyńska Europa – relacje interkulturowe. Początki hutnictwa żelaza na ziemiach polskich, wielkie centra metalurgiczne kultury przeworskiej. Schyłek starożytności na ziemiach polskich i problem etnogenezy Słowian. Kultury środkowego, górnego i schyłkowego paleolitu. Zróżnicowanie kulturowe na ziemiach polskich w młodszej epoce kamienia. Pozyskiwanie, obróbka i dystrybucja surowców krzemienych w neolicie i wczesnej epoce brązu. Schyłek epoki kamienia czasem nomadów. Kultury epoki brązu na ziemiach polskich. Proces unifikacji kulturowej w dobie rozwoju kompleksu łużycko-pomorsko-kloszowego. Gospodarka Celtów na ziemiach polskich (rolnictwo, rzemiosło, mennictwo). Źródła pisane do historii ziem polskich w starożytności. Okres rzymski na ziemiach polskich – problem przynależności etnicznej Lugiów, Wandalów, Gotów i Wenetów. Kultura materialna i duchowa Słowian w najstarszych fazach wczesnego średniowiecza.	HIS1A_W1 HIS1A_W2 HIS1A_W9 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K04

7.	Wprowadzenie do archeologii	4	<p>Archeologia i historia. Powstanie i początki archeologii. Główne nurty we współczesnych badaniach archeologicznych. Specyfika źródeł archeologicznych.</p> <p>Podstawowe pojęcia w archeologii – stanowisko archeologiczne, kultura archeologiczna, warstwa kulturowa, stratygrafia. Metody badań terenowych. Dokumentacja prac archeologicznych. Periodyzacja i metody datowania w archeologii. Metody nieinwazyjne w archeologii. Ochrona i zarządzanie zasobami archeologicznymi. Archeologia doświadczalna. Możliwości rekonstrukcji w archeologii (gospodarka, stosunki społeczne, polityczne i kultura duchowa). Archeologia i polityka.</p>	<p>HIS1A_W2 HIS1A_W3 HIS1A_W5 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01</p>
8.	Historia starożytna	6	<p>Mezopotamia w III tys. p.n.e. Budowa i rozwój imperium Egiptu. Wielkie imperia w II i I tysiącleciu p.n.e. Najdawniejsze dzieje ludów basenu Morza Śródziemnego. Kultura egejska. Wojny Greków z Persami. Wojna peloponeska. Kultura grecka w okresie klasycznym. Walka o hegemonię w I połowie IV w. p.n.e. Ekspansja Macedonii. Wyprawa Aleksandra Macedońskiego. Powstanie i rozwój monarchii hellenistycznych. Egipt Ptolemeusza w okresie imperialnym. Italia w okresie ekspansji Etrusków. Podbój Italii: Lacjum i Italia środkowa. Wojna Rzymu z Pyrrusem. I i II wojna punicka. Rzymska ekspansja do roku 146 p.n.e. Ekspansja rzymska u schyłku republiki. Kultura rzymska – jej rozwój w okresie Republiki. Polityka zagraniczna Oktawiana Augusta. Ekspansja Rzymu cesarskiego. Największe bunty w historii Cesarstwa Rzymskiego, wojny domowe, katastrofy przyrodnicze, epidemie, najazdy barbarzyńców. Kultura Rzymu cesarskiego.</p>	<p>HIS1A_W2 HIS1A_W4 HIS1A_W9 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K05</p>
9.	Historia powszechna średniowiecza	5	<p>Upadek świata antycznego. Wędrowki ludów i kształtowanie się średniowiecznej Europy. Wschodnie Cesarstwo Rzymskie. Feudalizm. Wikingowie. Ekspansja arabska w Azji, Afryce i Europie. Europa karolińska. Państwa słowiańskie we wczesnym średniowieczu. Cesarstwo i papieżstwo w okresie walki o inwestyturę. Chrześcijaństwo zachodnie i jego przemiany w XI-XIII w. Ś Rywalizacja francusko-angielska do schyłku XIII w. Średniowieczne herezje. Średniowieczna inkwizycja. Państwa basenu Morza Bałtyckiego w XI-XV w. Kraje śródziemnomorskie w XIV – XV w. Monastycyzm. Europa w czasach wypraw krzyżowych. Rzesza Niemiecka w XII-XIII w. Uniwersytety. Prawo kanoniczne i rzymskie. Nauka w wiekach średnich. Czechy w XIV-</p>	<p>HIS1A_W2 HIS1A_W4 HIS1A_W9 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04</p>

			XV w. Kryzys Kościoła w XIV-XV w. Gospodarcze i społeczne wstrząsy późnego średniowiecza. Wojna stuletnia. Kultura i sztuka średniowieczna	
10.	Historia Polski średniowiecza	5	Monarchia pierwszych Piastów. Władza i społeczeństwo w X-XII w. Kościół i jego organizacja w Polsce wczesnopiastowskiej. Początki Polski w świetle tradycji kronikarskich. Organizacja gospodarcza państwa piastowskiego. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Bolesława Śmiałego. Państwo Bolesława Krzywoustego. Zgromadzenia zakonne w Polsce średniowiecznej. Kultura łańciska w Polsce wczesnośredniowiecznej. Rozbicie dzielnicowe. Przemiany ustrojowe i społeczne w Polsce XIII w. Monarchia Henryków śląskich. Idee zjednoczeniowe w Polsce XIII w. Państwo Kazimierza Wielkiego. Rządy andegaweńskie w Polsce. Uniwersytet Krakowski – geneza, organizacja, oddziaływanie. Unie polsko-litewskie w XIV-XV w. Religijność późnego średniowiecza. Ideologia i praktyka władzy w XIV-XV w. Społeczeństwo stanowe w XIV-XV w. Modernizacja państwa w XIV-XV w. Kościół w państwie Jagiellonów. Monarchia Kazimierza Jagiellończyka.	HIS1A_W4 HIS1A_W9 HIS1A_U02 HIS2A_U06 HIS1A_K01
11.	Historia nowożytna powszechna	5	Ustrój państw europejskich w okresie nowożytnym, sytuacja polityczna w nowożytnej Europie, konflikty zbrojne w XVI-XVIII wieku, dyplomacja europejska, rewolucja angielska w XVII wieku, wzrost potęgi politycznej Prus i Rosji w XVIII wieku, kraje Dalekiego Wschodu w XVI- XVIII wieku, sytuacja gospodarcza w Europie i na świecie w XVI-XVIII wieku, wielkie odkrycia geograficzne, kultury prekolumbijskie, reformacja w Europie, kontrreformacja i Sobór Trydencki, społeczeństwo europejskie w XVI-XVIII wieku, rozwój Turcji Osmańskiej w XVI wieku, sztuka, nauka i kultura nowożytna, powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.	HIS1A_W2 HIS1A_W4 HIS1A_W9 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04

12.	Historia nowożytna Polski	5	<p>Rządy Jana I Olbrachta i Aleksandra I Jagiellończyka, monarchia dwóch ostatnich Jagiellonów, panowanie Henryka Walezego i Stefana Batorego, Wazowie na tronie polskim, okres panowania Michała Korybuta Wiśniowieckiego i Jana III Sobieskiego, Rzeczpospolita pod rządami dynastii Sasów, czasy stanisławowskie i rozbiory Polski, rola szlachty, mieszczaństwa i ludności wiejskiej w procesach politycznych, społecznych i ekonomicznych w Rzeczypospolitej XVI-XVIII w., sytuacja gospodarcza Polski w XVI-XVIII wieku, przeobrażenia religijne w Rzeczypospolitej XVI-XVIII wieku, kultura staropolska, unifikacja terytorialna państwa, Rzeczpospolita wielu narodów i wyznań, reformy wewnętrzne w Koronie i na Litwie w XVI-XVIII wieku, sejm walny i sejmiki w XVI-XVIII w., życie codzienne w dawnej Polsce, społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej.</p>	<p>HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W06 HIS1A_W09 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04</p>
13.	Historia powszechna XIX wieku	5	<p>Stosunki międzynarodowe i główne problemy polityczne. Wielka Rewolucja Francuska. Epoka napoleońska. Kongres Wiedeński i Święte Przymierze. Wiosna Ludów. Kierunki rozwoju gospodarczego i społecznego. Industrializacja – I-sza rewolucja przemysłowa. II-ga rewolucja przemysłowa: Postęp techniczny i powstanie nowych gałęzi przemysłu. Stare i nowe kraje przemysłowe na przełomie XIX i XX w. – Wielka Brytania, Francja, Niemcy, USA, Rosja i Japonia. Stare i nowe klasy społeczne – ziemiaństwo, chłopci, mieszczaństwo, klasa robotnicza, przemysłowcy, inteligencja. Zmiany demograficzne i społeczne – migracje, urbanizacja, emancypacja kobiet, ruch zawodowy. Rozwój nauki i oświaty. Kultura i sztuka. Główne kierunki myśli politycznej i systemy ustrojowe: Liberalizm i konserwatyzm. Socjalizm utopijny i marksizm. Myśl katolicka. Główne kierunki myśli politycznej i ustrojowej i ich twórcy – Locke, Monteskiusz, Constante, Burke, de</p>	<p>HIS1A_W2 HIS1A_W4 HIS1A_W5 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K03</p>

			Tocqueville. Od absolutyzmu oświeconego do demokracji parlamentarnej. System polityczny (ustrój, prawo wyborcze i system partyjny) Wielkiej Brytanii, USA, Francji i Niemiec. Rosja: próby reform; okcydentalizm i słowianofilstwo. Kwestia narodowa (odrodzenie narodowe, nacjonalizm, rasizm). Kościoły wobec przemian i kultura religijna. Zjednoczenie Włoch i Niemiec. Ekspansja USA; konflikt Północ – Południe. Podział kolonialny świata. Europa w okresie przewagi niemieckiej; kształtowanie się bloków. Plany wojenne, nowe techniki i rodzaje broni, gospodarka wojenna. Front zachodni i front wschodni. Rewolucje rosyjskie i traktat brzeski. Zawieszenie broni i traktaty pokojowe.	
14.	Historia Polski XIX wieku	5	Przemiany kulturowo-cywilizacyjne na ziemiach polskich w dobie niewoli narodowej. Sytuacja społeczno-polityczna ziem polskich po III rozbiorze (1795-1806). Geneza i ustrój Księstwa Warszawskiego (1807- 1813). Sytuacja społeczno-gospodarcza Galicji w latach 1795-1914. Królestwo Polskie 1815-1830, ustrój, administracja, wojsko, sytuacja wewnętrzna. Rola Kościoła katolickiego w życiu narodowym Polaków. Dzieje wewnętrzne powstania listopadowego. Europa wobec powstania. Myśl polityczna Wielkiej Emigracji 1832-1848. Represje popowstaniowe i ruch spiskowy w kraju 1832-1846. Wielkie Księstwo Poznańskie 1815- 1848. Geneza i znaczenie pracy organicznej. Uwłaszczenie chłopów na ziemiach polskich. Społeczeństwo ziem polskich i procesy emancypacyjne. Wiosna Ludów na ziemiach polskich. Reformy Aleksandra Wielopolskiego i powstanie styczniowe. Rosyjski aparat administracyjny na ziemiach polskich. Losy Polaków na Syberii. Kulturkampf. Autonomia Galicji. Ruch ludowy na ziemiach polskich. Program, zadania i działalność Narodowej Demokracji. Ruch socjalistyczny na ziemiach polskich. Dzieje PPS. Rewolucja 1905 r. na ziemiach polskich. Kresy Wschodnie w polityce władz carskich. Sprawa polska w pierwszej wojnie światowej.	HIS1A_W1 HIS1A_W2 HIS1A_W4 HIS1A_W6 HIS1A_W9 HIS1A_U2 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03

15.	Historia powszechna 1918-1945	5	<p>Systemy bezpieczeństwa w XIX i XX w. Świat po I wojnie światowej – przegrani i zwycięscy. Ład wersalsko-waszyngtoński – Liga Narodów. Modyfikacja systemu wersalskiego w Europie – porozumienia w Locarno i ich skutki polityczno-militarne. Faszyzm na przykładzie ruchu narodowo-socjalistycznego w Niemczech (lata 1919-1939) i faszyzmu we Włoszech 1918-1926. Przegląd sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej Rosji Radzieckiej (od 1922 r. – Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich). „Na drodze ku potędze” – Stany Zjednoczone w „złoty latach dwudziestych” oraz wielkiego kryzysu gospodarczego lat trzydziestych. Realizacja polityki „Nowego Ładu”. „Świat zmierza ku wojnie” – styczeń-sierpień 1939. Kryzys systemu wersalsko-locarneńskiego – układ monachijski. Kryzys systemu waszyngtońskiego w basenie Pacyfiku – ekspansjonizm Japonii. Wybuch II wojny światowej – sytuacja w okresie września i października 1939 r. Sytuacja międzynarodowa na przełomie lat 1939/1940 oraz w okresie wiosny 1940 r. Wybuch wojny radziecko-niemieckiej. Powstanie dwóch przeciwstawnych bloków polityczno-militarnych: Osi i Aliantów (lata 1941-1943). Sytuacja militarna w Europie w latach 1943-1945. Antagonistyczne bloki polityczno-wojskowe: Osi i Aliantów (Koalicji Antyhitlerowskiej) – geneza i I etap funkcjonowania (1939-1941). Kryzys bloku „Osi” – sytuacja w latach 1941-45. Zakończenie II wojny światowej w Europie – 8/9 maja 1945 r. Formowanie powojennego ładu międzynarodowego (ONZ).</p>	<p>HIS1A_W2 HIS1A_W4 HIS1A_W5 HIS1A_W6 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K04 HIS1A_K05</p>
16.	Historia Polski 1918-1944	5	<p>Polska i Polacy po I wojnie światowej. Narodziny niepodległej Polski: listopad 1918 r. – luty 1919 r. Walka o kształt terytorialny II RP w latach 1918-1921. Demokracja parlamentarna do przewrotu majowego. Mozaika życia politycznego II Rzeczypospolitej. Zmiany ustrojowe w II Rzeczypospolitej 1918-1939. Gospodarka Drugiej Rzeczypospolitej do 1929 r. oraz wielki kryzys w Polsce i próby jego przezwyciężenia (1929- 1939). Mniejszości narodowe w Polsce w latach 1918-1939. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej. Ruch robotniczy. Przewrót majowy i rządy Józefa Piłsudskiego. Dekompozycja obozu sanacyjnego. Życie polityczne w Drugiej Rzeczypospolitej: wpływy i działalność partii robotniczych i ludowych, zmagania Obozu belwedersko-sanacyjnego</p>	<p>HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_W05 HIS1A_W06 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K04 HIS1A_K05</p>

			z Narodową Demokracją o dominację polityczną i wpływy społeczne Polityka zagraniczna Polski w latach 1918-1939. Rząd polski na uchodźstwie 1939-1945. Terror i ludobójstwo. Eksterminacja Polaków podczas II wojny światowej. Polacy w przede dniu zakończenia II wojny światowej. Działalność okupanta niemieckiego i radzieckiego w Polsce 1939-1945. Polska Walcząca – podziemie polityczne i zbrojne w Polsce 1939-1945. Normalność w nienormalności – życie codzienne w okupowanym kraju 1939-1945.	
17.	Historia powszechna po II wojnie światowej	5	Pozycja USA po II wojnie światowej. ZSRR po II wojnie światowej. Kryzys powojenny i załamanie sojuszy. Istota i cele europejskiego komunizmu. Pozycja ZSRR w bloku państw wschodnich. Polityczno- gospodarcze uwarunkowania rozwoju krajów demokracji ludowej. Powstanie państw niemieckich i ich polityka zagraniczna. Wybrane problemy tzw. krajów demokracji ludowej. „Głasnost” i „pierestrojka” Gorbaczowa. Rosja i Wspólnota Niepodległych Państw. Konflikt izraelsko-palestyński. Kambodża Czerwonych Khmerów. Sytuacja na Półwyspie Koreańskim. Geneza i etapy integracji europejskiej. Trzecia fala demokratyzacji. Rozpad Jugosławii i konflikty bałkańskie na przełomie XX i XXI wieku. Integracja europejska do lat 90. XX wieku. Wpływ Gandhiego na przemiany w ideologii i polityce państw. Socjalizm egipski Abd el-Nasera. Dekolonizacja w Azji i Afryce. Etapy w dziejach powojennych Chin. Powstanie i działalność UE. Europa i Polska w polityce amerykańskiej.	HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_W05 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04

18.	Historia Polski po 1944 roku	5	Sytuacja polityczna i społeczna w Polsce na tle stosunków międzynarodowych w końcowym etapie II wojny światowej (1944/1945). Polska w nowych granicach. Ludzie i struktury władzy oraz opozycja polityczna w Polsce (1944/45-1947). Przemiany podziałów administracyjnych, ośrodki władzy lokalnej w latach 1944-1990. Ewolucja systemu politycznego i partyjnego w latach 1944/45-1989. Problemy życia codziennego w okresie odbudowy. Stosunki polsko-żydowskie po II wojnie światowej do 1950 r. Kontekst krajowy i międzynarodowy. Stalinizm w Polsce 1948/49-1956. Gospodarka i przemiany własnościowe w Polsce 1944/45-1949. Odwilż” i Polski Październik 1956. Stosunki państwo – Kościół katolicki 1944/45-1966. Marzec 1968.Grudzień 1970. Polska Gomułki; gospodarka, społeczeństwo. Dekada Gierka. Robotniczy protest 1976 r. i jego konsekwencje „Polska rewolucja” VI/VII 1980 – XII 1981. Stan gospodarki i życie codzienne w schyłkowym okresie PRL (1983-1989). Polityka zagraniczna PRL. Polacy na emigracji. Nauka i technika w Polsce w II połowie XX. Bilans PRL	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W05 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04
19.	Najnowsza historia Polski	4	Zmiany polityczne w Polsce w 1989 roku. Ewolucja systemu politycznego i partyjnego. Problemy demograficzne i zmiany struktur społecznych w latach 1989-2019. Polityka zagraniczna III RP. Życie codzienne w Polsce po 1989 roku. Kościół po komunizmie. Polacy na emigracji. Rola Kościoła katolickiego w Polsce w drodze do niepodległości. Wybory i referenda w Polsce w latach 1990-2019. Reformy rządu Jerzego Buzka. Polska i jej sąsiedzi XX/XXI wieku. Kryzysy systemu władzy – geneza, przebieg i konsekwencje. III Rzeczypospolita – sukcesy i porażki	HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_W05 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U05 HIS1A_K01 HIS1A_K04
PRZEDMIOTY DO WYBORU:				
Przedmioty z zakresu dyplomowania:				
1.	Proseminarium	5	Rodzaje prac naukowych. Ogólne zasady pisania prac naukowych. Metody pozyskiwania informacji naukowej. Interpretacja i krytyka źródeł. Zasady cytowania, funkcjonujące systemy przypisów. Prawa autorskie, plagiat. Plan pracy proseminaryjnej. Prezentacje prac proseminaryjnych i dyskusja nad realizacją merytoryczną i formalną wybranych tematów.	HIS1A_W07 HIS1A_W08 HIS1A_W09 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K03

2.	Seminarium dyplomowe	13	Przegląd rodzajów prac naukowych. Wybór tematu pracy licencjackiej. Szczegółowe zasady pisania prac licencjackich. Praktyczne pozyskiwanie informacji naukowej w zakresie przygotowywanej pracy licencjackiej. Interpretacja i krytyka źródeł potrzebnych do opracowania zagadnień pracy licencjackiej. Stosowanie zasad poprawnego cytowania źródeł historycznych i literatury przedmiotu. Plan pracy licencjackiej. Normy moralne i etyczne obowiązujące historyka i badacza.	HIS1A_W02 HIS1A_W07 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K04 HIS1A_K05
3.	Wykład monograficzny (w języku obcym)	6	Treści programowe ustala prowadzący w zakresie proponowanych tematów – epok i zagadnień.	HIS1A_W02 HIS1A_W05 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U06 HIS1A_U08 HIS1A_K01 HIS1A_K03 HIS1A_K04
Przedmioty z zakresu dziedzictwa kulturowego, jego ochrony i promocji:				
1.	Podstawy prawne ochrony dóbr kultury	1	Dziedzictwo kulturowe – pojęcie zabytku i jego rodzaje. Historia ochrony zabytków na przestrzeni dziejów, przegląd ważniejszych inicjatyw mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego na świecie. Ogólnoludzkie dziedzictwo kulturowe, lista światowego dziedzictwa UNESCO. Organizacja organów zajmujących się ochroną dóbr kultury w Polsce. Ochrona zabytków w Polsce w świetle aktualnie obowiązującej ustawy – wybrane zagadnienia: formy i sposoby ochrony zabytków, zagospodarowanie zabytków, prowadzenie badań, prac i robót przy zabytkach, nadzór konserwatorski, wywóz zabytków za granicę i ich rewindykacja, zasady finansowania opieki nad zabytkami, krajowy program ochrony zabytków, przepisy karne w ustawie o ochronie zabytków, analiza wybranych aktów wykonawczych do ustawy.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W11 HIS1A_U02 HIS1A_U06 HIS1A_U10 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03

2.	Rejestracja zabytków i opracowanie dokumentacji	2	Podstawowe pojęcia dotyczące rodzajów zabytków. Metody rejestracji, ewidencji i dokumentacji zabytków, gminna ewidencja zabytków. Ewidencja zabytków ruchomych. Ewidencja zabytków architektury i budownictwa. Ewidencja miast historycznych. Ewidencja zabytkowych założeń zieleni. Ewidencja cmentarzy. Ewidencja stanowisk archeologicznych.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K02 HIS1A_K03
3.	Geografia historyczna	1	Podstawowe pojęcia z zakresu geografii historycznej. Horyzont geograficzny. Krajobraz geograficzny Polski późnego średniowiecza. Historia kartografii. Polska kartografia w średniowieczu. Akademia Krakowska – rozwój wiedzy geograficznej na przełomie XV i XVI wieku. Kartografia polska w XVI i XVII wieku. Poszerzanie horyzontu geograficznego Polaków – pielgrzymki i podróże od XV do XVII wieku. Polacy i „obcy”, kontakty z innymi narodami (stereotypy, „czarne legendy”). Europa w świecie. Odkrycia geograficzne i podróże badawcze (XVI-XVIII wiek).	HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_U02 HIS1A_U06 HIS1A_K03
4.	Metodologia badań regionalnych	1	Podstawowe pojęcia dotyczące metodologii badań regionalnych. Relacje historii regionalnej, narodowej i powszechnej. Tożsamość regionalna – wymiary i sposoby opisywania: perspektywa psychologiczna, socjologiczna, geograficzna, etnograficzna, historyczna, ekonomiczna, urbanistyczno-architektoniczna. Rozwój historycznych badań regionalnych w XIX i XX w. Biografistyka regionalna. Współczesne historyczne badania regionalne: kierunki, organizacja, zakres. Region świętokrzyski – dorobek dotychczasowej historiografii.	HIS1A_W02 HIS1A_W06 HIS1A_W07 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K03
5.	Historia sztuki	2	Sztuka starożytnego Egiptu, Grecji i Rzymu, sztuka wczesnochrześcijańska, karolińska i ottońska, sztuka romańska (architektura, rzeźba, malarstwo), sztuka gotycka, architektura, rzeźba i malarstwo renesansu, sztuka manieryzmu, architektura, rzeźba i malarstwo baroku, sztuka rokoka, neoklasycyzm i akademizm, od romantyzmu do secesji, sztuka XX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_U04 HIS1A_K02
6.	Historia polskiej archeologii	2	Czasy archeologii przednaukowej: początki zainteresowań starożytnych oraz pierwsze odkrycia archeologiczne w starożytności, średniowieczu i czasach nowożytnych. Rozwój kolekcjonerstwa archeologicznego. Narodziny archeologii naukowej na ziemiach polskich w wieku XIX. Dalszy rozwój archeologii: formowanie i przemiany głównych koncepcji archeologicznych w wieku XX. Metody badań stosowane	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04

			w archeologii w XIX i XX wieku. Polskie stowarzyszenia i instytucje archeologiczne oraz wybitne postacie polskiej archeologii. Organizacja ochrony i udostępniania znalezisk archeologicznych. Najważniejsze odkrycia polskiej archeologii.	
7.	Muzealnictwo	2	Zagadnienia teorii i organizacji muzealnictwa. Pojęcie „museion”, „museum” i jego rozumienie w ujęciu historycznym i kulturowym. Od instytucji protomuzealnych do współczesnego muzealnictwa. Wybrane zagadnienia z historii europejskiego muzealnictwa. Początki polskiego muzealnictwa – Świątynia Sybilli i Domek Gotycki Izabeli Czartoryskiej w Puławach. Kierunki rozwoju polskiego kolekcjonerstwa i muzealnictwa od końca XVIII do połowy XX wieku. Funkcje, struktura, organizacja i podstawy prawne działalności muzeów w Polsce. Typologia i klasyfikacja współczesnych muzeów. Prawo muzeów i ochrona muzealiów w Polsce i w Unii Europejskiej. Kodeks Etyki dla Muzeów ICOM. Ekspozycja muzealna – przestrzeń ekspozycji i jej kompozycja, semantyka i wizualizacja. Zasady rejestracji, dokumentacji i opisu obiektów muzealnych (system MONA).	HIS1A_W03 HIS1A_W11 HIS1A_U03 HIS1A_U11 HIS1A_K02
8.	Kultura materialna i dziedzictwo przemysłowe w Małopolsce	4	Małopolska w świetle źródeł kartograficznych i pisanych, wydobywanie i obróbka żelaza w Górach Świętokrzyskich, Staropolski Okręg Przemysłowy, Chęciny jako ośrodek wydobywania ołowiu i marmurów, zasoby naturalne Gór Świętokrzyskich w badaniach geologów XVIII- XIX w., górnictwo solne w Wieliczce i Bochni, kopalnie ołowiu w regionie olkuskim, hutnictwo w Księstwie Siewierskim, urbanizacja Małopolski, rzemiosło w miastach małopolskich. Spław wiślany.	HIS1A_W03 HIS1A_W04 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04

9.	Źródłoznawstwo	2	Źródła pisane w warsztacie historyka. Źródła niepisane w warsztacie historyka. Źródła audiowizualne w warsztacie historyka. Źródła historyczne mówione. Archiwum jako warsztat pracy historyka. Muzeum jako warsztat pracy historyka. Zasoby biblioteczne w warsztacie historyka.	HIS1A_W01 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04 HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03
10.	Dzieje Małopolski na tle regionów historycznych do końca XVIII wieku	3	Charakterystyka regionu (nazwa, geofizyka i wynikające z niej skutki, podziały administracyjne świeckie i kościelne). Małopolska na tle innych regionów w baśniach, legendach i podaniach. Małopolska w prahistorii i starożytności. Małopolska władców. Historia Kościoła w Małopolsce. Miejsce i rola Małopolski w kulturze. Przegląd źródeł historycznych dotyczących Małopolski. Szlachta w Małopolsce. Miasta w Małopolsce. Wyznania religijne oraz mniejszości w Małopolsce. Staropolski Okręg Przemysłowy.	HIS1A_W05 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K04
11.	Dzieje Małopolski na tle regionów historycznych w XIX-XX wieku	5	Małopolska. Podziały administracyjne XIX i XX wieku. Demografia i procesy demograficzne w Małopolsce XIX i XX wieku. Procesy i zjawiska społeczno-gospodarcze w Małopolsce XIX i XX wieku. Społeczeństwo Małopolski XIX i XX wieku. Struktura społeczno-zawodowa i narodowościowa. Rolnictwo i przemysł w Małopolsce XIX i XX wieku. Ziemiaństwo i duchowieństwo w Małopolsce XIX i XX wieku. Miasto a wieś w Małopolsce XIX i XX wieku. Życie codzienne mieszkańców Małopolski XIX i XX wieku.	HIS1A_W02 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U06 HIS1A_K01

12.	Historia gospodarcza regionu międzyrzecza Wisły i Pilicy do końca XVIII wieku	2	Podziały administracyjne regionu międzyrzecza Wisły i Pilicy i ich związki z sytuacją gospodarczą. Społeczeństwo regionu między Wisłą a Pilicą w XVI-XVIII wieku. Rodzaje własności ziemskiej w regionie w średniowieczu i okresie staropolskim. Rolnictwo i rozwój gospodarki folwarcznej. Urbanizacja regionu. Rola handlu i rzemiosła w rozwoju gospodarczym międzyrzecza Wisły i Pilicy. Szlaki komunikacyjne i handlowe oraz sieć jarmarków w regionie. Rozwój przemysłowy regionu. Staropolski Okręg Przemysłowy.	HIS1A_W01 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U09 HIS1A_K01 HIS1A_K03
13.	Historia gospodarcza regionu międzyrzecza Wisły i Pilicy XIX wieku	2	Określenie terenu badań, środowisko geograficzne (ukształtowanie terenu, gleby, zasoby naturalne, sieć rzeczna). Zmiany podziałów administracyjnych w XIX w. Rozwój przemysłu w XIX w.: okres Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, okres międzypowstaniowy, początki kapitalizmu (do 1914 r.). Rozwój komunikacji XIX w.: sieć dróg i ich rozbudowa, kolej; najważniejsze szlaki (powstanie, rozwój, kryzys), transport wodny. Handel: handel detaliczny w XIX w. (formy handlu). Rzemiosło i usługi: przemiany w XIX	HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03
14.	Historia gospodarcza regionu międzyrzecza Wisły i Pilicy XX wieku	2	Określenie terenu badań i środowiska geograficznego. Przeobrażenia przemysłu na obszarze międzyrzecza Wisły i Pilicy w XX w.: skutki I wojny światowej, najważniejsze inwestycje przemysłowe okresu II Rzeczypospolitej, wykorzystanie zasobów przemysłowych przez okupantów podczas II wojny światowej, przemysł w okresie Polski „ludowej”. Struktura rolnictwa i jej przemiany w XX w. Rozwój komunikacji XX w. Handel detaliczny w XX w., przemiany w handlu po II wojnie światowej, odbudowa wolnego rynku po 1989 r., konsumpcjonizm. Rzemiosło i usługi w XX w.	HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03
15.	Dziedzictwo kulturowe ziem międzyrzecza Wisły i Pilicy do końca XVIII wieku	2	Spuścizna źródłowa epoki średniowiecza i nowożytnej międzyrzecza Wisły i Pilicy. Rola kulturowa instytucji Kościoła katolickiego. Parlamentaryzm na obszarze między Wisłą a Pilicą do końca XVIII w. Kulturotwórcza rola miast w regionie do końca XVIII w. Pisarze i poeci obszaru międzyrzecza (XV-XVIII w.). Kultura materialna ludności międzyrzecza do końca XVIII w.	HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_U02 HIS1A_U06 HIS1A_K03

16	Dziedzictwo kulturowe ziem międzyrzecza Wisły i Pilicy XIX wieku	1	Dzieje podziałów terytorialnych – delimitacja granic regionu historycznego. Struktura osadnicza regionu – procesy urbanizacyjne w XIX wieku. Środowisko przyrodnicze regionu. Struktura środowiska kulturowego regionu.	HIS1A_W04 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01
17.	Dziedzictwo kulturowe ziem międzyrzecza Wisły i Pilicy XX wieku	2	Dzieje podziałów terytorialnych – delimitacja granic regionu historycznego. Struktura osadnicza regionu – procesy urbanizacyjne w XX wieku. Środowisko przyrodnicze regionu. Struktura środowiska kulturowego regionu. Koncepcja jednolitego systemu ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego regionu.	HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03
18.	Mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe w Małopolsce do końca XVIII wieku	1	Żydzi, Karaimi, Niemcy, Włosi, Szkoci, Tatarzy, Romowie, Ormianie – zagadnienia ich osadnictwa, wyznania i prawnego statusu w Rzeczypospolitej. Reformacja, kontrreformacja i tolerancja religijna. Antytrynitarze i Raków jako „ariański Rzym”. Mniejszości etniczne i wyznaniowe a problem lojalności względem małej i wielkiej ojczyzny. Udział mniejszości narodowych w życiu politycznym gospodarczym, społecznym i kulturowym Małopolski.	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K04
19.	Mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe w Małopolsce w XIX wieku	1	Określenie definicji mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych. Stan liczebny, rozmieszczenie terytorialne, struktura społeczna, aktywność polityczna, działalność gospodarcza i życie kulturalne poszczególnych mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych (Ukraińcy, Białorusini, Niemcy, Żydzi, Romowie), wyznanie: prawosławne, unickie, ewangelickie, mojżeszowe) w XIX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_U04 HIS1A_K01 HIS1A_K03
20.	Mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe w Małopolsce w XX wieku	1	Określenie definicji mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych. Stan liczebny, rozmieszczenie terytorialne, struktura społeczna, aktywność polityczna, działalność gospodarcza i życie kulturalne poszczególnych mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych (Ukraińcy, Białorusini, Niemcy, Żydzi, Romowie), wyznanie: prawosławne, unickie, ewangelickie, mojżeszowe) w XX wieku.	HIS1A_W02 HIS1A_W04 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K03
Przedmioty z zakresu historii medycyny				
1.	Etyka w medycynie – wczoraj i dziś	1	Etyka medyczna, relacja bioetyki do innych nauk: medycyny,	HIS1A_W03

			technologii, nauk społecznych, Historia etyki medycznej. Prawno a etyka w medycynie. Etyka badań naukowych.	HIS1A_U01 HIS1A_U04 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K02 HIS1A_K05
2.	Metodologia historii medycyny	2	Badania historyczne i badania historyczno-medyczne. Źródła do historii medycyny. Teorie medycyny w kontekście historii i kultury. Etnomedycyna-źródła i interpretacje.	HIS1A_W07 HIS1A_W08 HIS1A_U04 HIS1A_U05 HIS1A_K01
3.	Warsztat badawczy historyka medycyny	2	Rola i znaczenie źródeł w historii medycyny. Źródła ikonograficzne i etnograficzne w warsztacie historyka medycyny. Upowszechnianie wiedzy o chorobach i zapobieganie im. Poradniki medyczne i ustawodawstwo przeciwmorowe. Leki – ich pochodzenie i produkcja w świetle źródeł. Źródła do dziejów aptekarstwa i szpitalnictwa. Rozwój uniwersyteckiego nauczania medycyny.	HIS1A_W03 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K03
4.	Źródła do historii medycyny do końca XVIII w.	1	Źródła hinduskie do historii medycyny. Wybrane źródła antyczne do historii medycyny. Wybrane źródła średniowieczne do historii medycyny. Wybrane źródła nowożytne do historii medycyny. Wybrane źródła staropolskie do historii medycyny.	HIS1A_W07 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U06 HIS1A_K01 HIS1A_K04
5.	Źródła do historii medycyny XIX-XX wiek	2	Źródła do historii medycyny w XIX wieku. Źródła do historii medycyny w okresie międzywojennym. Źródła do historii medycyny w okresie wojen światowych. Źródła do historii medycyny po 1945 r.	HIS1A_W06 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K05
6.	Medycyna w starożytności	2	Medycyna starożytnego Wschodu. Historia medycyny greckiej. Medycyna hellenistyczna. Historia medycyny rzymskiej.	HIS1A_W06 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K05
7.	Medycyna w średniowieczu	2	Medycyna i filozofia w wiekach średnich. Medycyna arabska i żydowska. Metody i środki lecznicze w średniowieczu. Nauczanie medycyny w średniowieczu.	HIS1A_W02 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04

				HIS1A_K01
8.	Medycyna w epoce nowożytnej	4	Ideał zdrowia i zdrowego życia w epoce nowożytnej. Szkolnictwo medyczne w XVI-XVIII w. Choroby w epoce nowożytnej. Medycyna i znachorzy w epoce nowożytnej. Zielniki i staropolskie poradniki medyczne.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U05 HIS1A_U10 HIS1A_K01 HIS1A_K05
9.	Medycyna w XIX wieku	2	Miejsce i rola medycyny w różnych kręgach kulturowy. Służby medyczne w XIX w. Problemy dostępności medycyny w Europie i na świecie. Postęp naukowo-techniczny w dziedzinie medycyny w XIX w. Diagnostyka medyczna w XIX w. Specjalizacje w medycynie w XIX w. Odkrycia w zakresie etiologii chorób. Choroby zakaźne w XIX w. Farmacja w XIX.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U10 HIS1A_K01
10.	Medycyna w pierwszej połowie XX wieku	3	Od prostej empirii do teorii naukowej i eksperymentu medycznego. Stan medycyny w I połowie XX wieku. Kształcenie służb medycznych w I połowie XX wieku. Postęp naukowo-techniczny a rozwój medycyny w I połowie XX w. Rozwój diagnostyki medycznej w I połowie XX w. Rozwój naturalnych i niekonwencjonalnych metod leczenia.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U10 HIS1A_K01
11.	Medycyna powojenna	3	Medycyna po II wojnie światowej. Rozwój poszczególnych nauk medycznych. Kodeksy i procedury medyczne. Zdrowie publiczne. Ośrodki badawczo-naukowe i szkolnictwo medyczne. Leczenie uzdrowiskowe. Higiena i medycyna społeczna.	HIS1A_W02 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01
12.	Zdrowie i choroba w odbiorze społecznym w starożytności	1	Starożytne koncepcje zdrowia i choroby. Zdrowie i choroba w starożytnej literaturze i sztuce. Stygmatyzacja choroby i pacjenta w starożytności.	HIS1A_W06 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K05
13.	Zdrowie i choroba w odbiorze społecznym w średniowieczu	1	Średniowieczne koncepcje zdrowia i choroby. Choroby ciała – choroby psychiczne. Zdrowie i choroba a religia. Zdrowie i choroba w literaturze i sztuce średniowiecznej.	HIS1A_W01 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U06

				HIS1A_K05
14.	Zdrowie i choroba w odbiorze społecznym w epoce nowożytnej	1	Zdrowie i choroba w dobie nowożytnej w świetle piśmiennictwa. Wiedza i szkolnictwo medyczne w XVI-XVIII w. Społeczeństwa nowożytne wobec epidemii. Chorzy umysłowo w prawie i opiniach społeczeństwa w Rzeczypospolitej szlacheckiej. Grupy społeczne a medycyna w XVI-XVIII w.	HIS1A_W01 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U10 HIS1A_K01
15.	Zdrowie i choroba w odbiorze społecznym w XIX wieku	2	Zdrowie i choroba w różnych kulturach i religiach w XIX w. Higiena, balneologia, psychiatria w XIX wieku. Zdrowotne problemy cywilizacyjne w XIX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U10 HIS1A_K01
16.	Zdrowie i choroba w odbiorze społecznym w XX wieku	3	Społeczne i kulturowe pojęcie zdrowia i choroby. Choroby cywilizacyjne i społeczne w XX wieku. Ubezpieczenia społeczne a ochrona zdrowia publicznego w XX wieku. Społeczne obrazy epidemii w XX wieku. Przekazy o zdrowiu i chorobie w mediach elektronicznych . Wojny, migracje, turystyka a rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych. Problemy demograficzne w kontekście medycznym. Eugenika i eutanazja jako problemy społeczne. COVID-19.	HIS1A_W05 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U06 HIS1A_K01
17.	Historia medycyny uzdrowiskowej	1	Ideał zdrowia i zdrowego życia. Balneologia i obiekty kuracyjne w Europie. Obiekty uzdrowiskowe w okresie XIX – XX w i metody lecznicze. Uzdrowiska w okresie Polski Ludowej na tle porównawczym do innych krajów europejskich. Współczesne trendy w zakresie medycyny uzdrowiskowej.	HIS1A_W01 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U10 HIS1A_K01
18.	Historia epidemii	2	Pojęcie epidemii i pandemii. Przyczyny i czynniki epidemii. Zwalczenie epidemii. Wpływ epidemii na dzieje ludzkości. Epidemie w dawnych epokach. Epidemie w XIX i XX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U10 HIS1A_K01
19.	Profesjonalizacja zawodów medycznych w ujęciu historycznym	1	Medycyna i lekarze w starożytności. Rozwój medycyny uniwersyteckiej. Uniwersyteckie wydziały lekarskie w okresie międzywojennym. Kształcenie lekarzy w Polsce i na świecie po 1945	HIS1A_W06 HIS1A_W09 HIS1A_U02

			r. Polska kadra medyczna w XX wieku – na przykładzie wybranych sylwetek profesorów.	HIS1A_U04 HIS1A_K05
20	Medycyna ludowa na ziemiach polskich	1	Medycyna ludowa jako część kultury epoki preindustrialnej. Metody leczenia w ramach medycyny ludowej. Język a medycyna ludowa. Przemiany medycyny ludowej na przestrzeni dziejów.	HIS1A_W03 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01
21	Historia leków i trucizny	1	Leki w społeczeństwach pierwotnych i najdawniejszych cywilizacjach. Wiedza o lekach, truciznach, trucicielach oraz zatruciach w dziejach. Rozwój lekoznawstwa, aptekarstwa i nauk farmaceutycznych w XVI- XX wieku.	HIS1A_W03 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01
Przedmioty lub grupy przedmiotów z zakresu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*:				
1-8	Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne		Psychologia ogólna. Psychologia rozwojowa. Psychologia społeczno-wychowawcza.	NAU1_W02 NAU1_W03 NAU1_W06 NAU1_W12 NAU1_W14 NAU1_W15 NAU1_U01 NAU1_U03 NAU1_U07 NAU1_U10 NAU1_U11 NAU1_U12 NAU1_U18 NAU1_K02 NAU1_K03
		13	Podstawy prawne i organizacyjne systemu oświaty. Pedagogia. Podstawy pracy wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej Nauczyciela. Diagnoza nauczycielska i praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Doradztwo edukacyjno-zawodowe	NAU1_W01 NAU1_W02 NAU1_W03 NAU1_W04 NAU1_W05 NAU1_W06 NAU1_W07

				NAU1_W08 NAU1_W09 NAU1_W10 NAU1_W11 NAU1_W15 NAU1_U01 NAU1_U03 NAU1_U04 NAU1_U05 NAU1_U06 NAU1_U07 NAU1_U12 NAU1_U14 NAU1_U18 NAU1_K01 NAU1_K02 NAU1_K03 NAU1_K04 NAU1_K05 NAU1_K06 NAU1_K07
9-11	Podstawy dydaktyki i emisja głosu	5	Dydaktyka ogólna	NAU1_W02 NAU1_W03 NAU1_W04 NAU1_W06 NAU1_W12 NAU1_W15 NAU1_U02 NAU1_U03 NAU1_U07 NAU1_U09 NAU1_U10 NAU1_U13 NAU1_K02 NAU1_K06

			Emisja głosu Język w procesie kształcenia	NAU1_W06 NAU1_W12 NAU1_W13 NAU1_W14 NAU1_W15 NAU1_U12 NAU1_U13 NAU1_U15 NAU1_U16 NAU1_K01 NAU1_K04 NAU1_K07
--	--	--	--	--

12.	Dydaktyka historii w szkole podstawowej	9	<p>Polska dydaktyka historii: pojęcie, przedmiot, zadania, funkcje. Miejsce przedmiotu historia w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych. Podstawa programowa przedmiotu: historia w szkole podstawowej. Metodologiczne podstawy nauczania historii. Edukacja historyczna – pojęcia, charakterystyka ogólna, jej różne formy i środki, charakterystyczne cechy szkolnej edukacji historycznej. Najpotrzebniejsze zasady dydaktyczne. Wybrane zagadnienia szkolnego nauczania – uczenia się historii w szkole podstawowej. Osobowość i zawód nauczyciela. Kultura historyczna i historyczno-dydaktyczna nauczyciela historii. Uczeń jako podmiot kształcenia historycznego. Problemowe zachowanie ucznia. Utrzymywanie ładu na lekcji. Indywidualizacja kształcenia. Działalność nauczyciela w procesie dydaktycznym na rzecz wszechstronnego rozwoju ucznia. Nauczyciel i uczeń w procesie nauczania-uczenia się historii w szkole podstawowej. Program nauczania historii w szkole podstawowej. Cele nauczania historii, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki kształcenia historycznego uczniów w szkole podstawowej. Specyfika szkolnej narracji historycznej w szkole podstawowej. Wątki biograficzne w nauczaniu historii w szkole podstawowej. Historia a wychowanie w szkole podstawowej. Strategie dydaktyczne kształcenia historycznego w szkole podstawowej. Dobór metod i ich wykorzystanie w szkole podstawowej. Środki dydaktyczne – pojęcie, klasyfikacja, dobór i wykorzystanie w procesie nauczania historii w szkole podstawowej. Formy organizacyjne szkolnej edukacji historycznej, z uwzględnieniem specyfiki szkoły podstawowej. Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne. Planowanie nauczania. Diagnoza wstępna w szkole podstawowej. Kontrola i ocena efektów pracy uczniów, z uwzględnieniem specyfiki prawidłowości nauczania-uczenia się na II etapie edukacyjnym. Egzaminacje zewnętrzne w szkole podstawowej. Specyficzne trudności w uczeniu się historii – profilaktyka, diagnoza, pomoc. Ewaluacja pracy szkoły i nauczyciela. Organizacja przestrzeni pracowni historycznej z wykorzystaniem różnych zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych</p>	<p>HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W08 HIS1A_U01 HIS1A_U05 HIS1A_U09 HIS1A_K02 HIS1A_K03 HIS1A_K04 HIS1A_K05 NAU1_W03 NAU1_W04 NAU1_W06 NAU1_W07 NAU1_W09 NAU1_W12 NAU1_W14 NAU1_W15 NAU1_U1 NAU1_U2 NAU1_U3 NAU1_U4 NAU1_U6 NAU1_U7 NAU1_U8 NAU1_U9 NAU1_U10 NAU1_U11 NAU1_U13 NAU1_U14 NAU1_U15 NAU1_U18 NAU1_K01 NAU1_K06 NAU1_K07</p>
-----	---	---	---	---

13.	Kultura historyczna	3	Dydaktyka historii a edukacja historyczna, świadomość historyczna. Myślenie historyczne – podstawowa umiejętność w szkolnej edukacji historycznej. Kultura historyczna: struktura, przejawy. Kręgi kultury historycznej. Naukowa kultura historyczna, jej cechy. Kultura dydaktyczno-historyczna. Związki przeszłości z terażniejszością (aktualizacja) – podstawowe zadanie szkolnej edukacji historycznej. Rola szkoły w kształtowaniu kultury historycznej społeczeństwa.	HIS1A_W01 HIS1A_W03 HIS1A_W08 HIS1A_U04 HIS1A_U05 HIS1A_K04 HIS1A_K05 NAU1_W04 NAU1_W06 NAU1_W15 NAU1_U2 NAU1_U3 NAU1_U6 NAU1_K01 NAU1_K06
14.	Warsztat badawczy nauczyciela historii	8	Źródła pisane w warsztacie historyka i nauczyciela historii. Źródła niepisane w warsztacie historyka i nauczyciela historii. Źródła audiowizualne w warsztacie historyka i nauczyciela historii. Warsztat nauczyciela regionalisty. Historyczne badania regionalne. Archiwum jako warsztat pracy nauczyciela historii. Muzeum jako warsztat pracy nauczyciela historii. Zasoby biblioteczne (historyczne i dydaktyczne) w warsztacie pracy nauczyciela historii.	HIS1A_W01 HIS1A_W04 HIS1A_W07 HIS1A_W08 HIS1A_W09 HIS1A_U01 HIS1A_U04 HIS1A_U05 HIS1A_U09 HIS1A_K02 HIS1A_K03 HIS1A_K04 HIS1A_K05 NAU1_W04 NAU1_W06 NAU1_W15 NAU1_U2 NAU1_U3 NAU1_U6 NAU1_U7 NAU1_U8 NAU1_K01 NAU1_K06

Przedmioty z zakresu historii życia codziennego*:				
1.	Życie codzienne w starożytności	1	Środowiskowe uwarunkowania życia codziennego w basenie Morza Śródziemnego i na Bliskim Wschodzie. Systemy mierzenia czasu w starożytności. Grecka i rzymska numizmatyka i metrologia. Rodzaje pisma stosowanego w starożytności. Igrzyska w świecie greckim (historia, archeologia, religia). Sanktuaria starożytne i ich rola w życiu społecznym i religijnym w starożytności. Zwyczaje żywieniowe starożytnych. Życie rodzinne i intymne starożytnych.	HIS1A_W02 HIS1A_W06 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K03 HIS1A_K04
2.	Życie codzienne w średniowieczu	1	Kategorie społeczne. Rodzina. Warunki mieszkaniowe. Pożywienie. Higiena i lecznictwo. Ubiór. Czas pracy i czas wolny. Zabawy i rozrywki. Mentalność człowieka średniowiecza: przekaz, postrzeganie i znajomość świata. Życie codzienne zakonników. Wzorce, ideały, postawy, symbole.	HIS1A_W04 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01
3.	Życie codzienne w dobie nowożytnej	1	Życie biologiczne człowieka w XVI-XVIII wieku, przemiany światopoglądowe i zmiana obyczajowości, życie codzienne na dworze, w mieście i na wsi, życie codzienne duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego, zabawy i rozrywka, małżeństwo i rodzina, edukacja w okresie nowożytnym, ubiory w XVI-XVIII wieku, medycyna w okresie nowożytnym, wyżywienie i warunki mieszkaniowe społeczeństwa w XVI-XVIII wieku.	HIS1A_W04 HIS1A_W05 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01
4.	Życie codzienne w XIX wieku	1	Sytuacja społeczno-gospodarcza, struktura demograficzna, wyznaniowa i narodowościowa ziem polskich w XIX w. Przeobrażenia kulturowo- cywilizacyjne na ziemiach polskich w XIX wieku. Ruchy emancypacyjne na ziemiach polskich (emancypacja chłopów, żydów, kobiet). Warunki życia codziennego mieszkańców wsi polskiej w XIX w. Sytuacja społeczno-ekonomiczna i materialna robotników i pracowników najemnych w XIX wieku. Bariery i przywileje społeczne i prawne na ziemiach polskich w XIX w. Pozycja i warunki życia grup zdeklasowanych społecznie (drobna szlachta, mieszczaństwo, Żydzi). Życie towarzyskie i obyczajowe inteligencji polskiej w XIX wieku. XIX-wieczne używki (Alkohol, tytoń, narkotyki), środowiskowe i społeczne uzależnienia. Warunki życia w więzieniach i na zesłaniu.	HIS1A_W01 HIS1A_W05 HIS1A_W06 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U06 HIS1A_K03

5.	Życie codzienne w XX wieku	4	Druga Rzeczpospolita: Życie codzienne w mieście (burżuazja, drobnomieszczaństwo, robotnicy, inteligencja). Codziennosc na wsi, w chacie, we dworze i w pałacu. Zwyczaje i obrzędy społeczeństwa polskiego. Czas zabaw i bankietów. W kinie i w teatrze. W podróży. II wojna światowa: Przemiany demograficzne – migracje, wysiedlenia, zmiany w zatrudnieniu. Warunki bytowe ludności. Przemiany w życiu codziennym na wsi. Życie codzienne w miastach. Pomoc społeczna i walka cywilna w okupowanym kraju. Modernizacja a zmiany stylów życia po II wojnie światowej. Nowe zawody, nowy styl pracy. Konsumpcjonizm. Nierówności społeczne. Państwo opiekuńcze. Wpływ rozwoju komunikacji masowej na życie codzienne. Urbanizacja i jej skutki. Formy spędzania czasu wolnego (weekend, wakacje, urlop). Uniwersytecki kampus. Rewolucja seksualna. Emancypacja kobiet.	HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_W06 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01
6.	Życie codzienne w PRL-u	2	Codziennie problemy aprowizacyjne. Problemy mieszkaniowe Polaków. Świątowanie w Polsce po II wojnie światowej; ciągłość i zmiana. Kultura popularna. Wypoczynek i turystyka w Polsce Ludowej. Zdrowie i choroba w powojennej Polsce. Patologie społeczne w PRL.	HIS1A_W02 HIS1A_W06 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_K01 HIS1A_K02
Przedmioty z zakresu historii wojskowości:				
1.	Sztuka wojenna w starożytności	1	Wojskowość Sumerów i Akadów. Wojskowość starożytnych Egipcjan. Wojskowość Asyryjczyków. Na Homerowym polu bitwy walki epoki brązu czy początki falangi? Falanga jak walczyli hoplici. Poza hoplickim ideałem – potencjał bojowy Hellenów. Armia Macedończyków. Armie hellenistyczne. Armia rzymska w okresie królewskim i okresie rozkwitu republiki. Tzw. reforma Gajusza Mariusza – armia schyłku republiki. Armia Rzymu cesarskiego. Grecki i rzymski rytuał wojenny.	HIS1A_W06 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K05
2.	Sztuka wojenna w średniowieczu	1	Wojny prowadzone na zachodzie (z państwem niemieckim) oraz na wschodzie (z państwami ruskimi, Litwą, Prusami, Jaćwieżą). Wojny obronne: z Mongołami, Brandenburgią i zakonem krzyżackim. Walki i wojny wewnętrzne. Charakterystyka wojska i jego uzbrojenia. Strategia i taktyka wojenna na przestrzeni	HIS1A_W04 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U06 HIS1A_K01

			wieków. Najważniejsze kampanie i bitwy.	
3.	Sztuka wojenna w XVI-XVIII wieku	1	Sztuka wojenna u progu epoki nowożytnej. Myśl wojskowa w dobie nowożytnej. Taktyka walki. Reformy wojskowe w XVI-XVIII wieku. Wojny domowe w nowożytnej Europie. Przyczyny – przebieg – skutki. Wybitni dowódcy wojskowi. Organizacja, skład społeczny i uzbrojenie wojska w dobie nowożytnej. Fortyfikacje obronne. Najważniejsze konflikty zbrojne nowożytnej Europy.	HIS1A_W04 HIS1A_W05 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_K01
4.	Sztuka wojenna w XIX wieku	1	Rozwój teorii sztuki wojennej w XIX wieku. Małe i wielkie konflikty zbrojne: od wojen zawodowców do wojen narodów. Wybrane wojny i bitwy, strategia i taktyka stosowana przez walczące strony. Charakterystyka poszczególnych rodzajów broni i zmian w sposobie ich wykorzystania na polu bitwy. Rozwój techniki wojskowej. Zasady organizacji i kompletowania sił zbrojnych. Wpływ przemian politycznych, społecznych i gospodarczych na charakter konfliktów zbrojnych. Wojna na morzu w XIX i na początku XX wieku.	HIS1A_W01 HIS1A_W02 HIS1A_W09 HIS1A_U02 HIS1A_U04 HIS1A_U10 HIS1A_K01

5.	Sztuka wojenna w XX wieku	4	<p>Kryzys dotychczasowych doktryn militarnych w latach 1914-1917. Geneza wojny manewrowej – doświadczenia I wojny światowej. Próby przełamania impasu: tzw. „PLAN 1918” ppłk. J. Fullera i jego recepcja w środowiskach teoretyków wojskowości Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, ZSRR i Polski. Zmiany w technice i uzbrojeniu sił lądowych, powietrznych i morskich po I wojnie światowej – główne tendencje. B. Lidle-Herat, Ch. de Gaulle, S. Mossor, H. Gudrian i ich wizje „wojny manewrowej” i „wojny technicznej”. Niemiecki „blitzkrieg” – geneza i założenia. Realizacja niemieckiego „blitzkriegu” w latach 1939-1941 (analiza kampanii w Polsce i Zachodzie). Załamanie niemieckiego „blitzkriegu” w I etapie wojny niemiecko-radzieckiej (1941-1942) – przyczyny. Reakcja państw alianckich na niemiecką koncepcję wojny błyskawicznej – przykład radziecki (analiza wydarzeń militarnych w latach 1942-1943). Reakcja państw alianckich na niemiecką koncepcję wojny błyskawicznej – przykład radziecki (analiza wydarzeń militarnych w latach 1943-1945). Reakcja państw alianckich na niemiecką koncepcję wojny błyskawicznej – przykład USA i Anglii (analiza wydarzeń militarnych w latach 1944-1945). Operacje desantowe sił alianckich i państw Osi w Europie w czasie II wojny światowej. Operacje desantowe sił alianckich i Japonii w czasie II wojny światowej. Wojna na morzu – zmiany w doktrynie morskiej państw alianckich w latach II wojny światowej. Operacje desantowe po II wojnie światowej. Zmiany w doktrynach wojennych w czasach zimnej wojny. Działania asymetryczne; wojna hybrydowa. Wojna z terroryzmem. Zjawisko partyzantki w tym tzw. miejskiej. Działania kombinowane.</p>	<p>HIS1A_W02 HIS1A_W03 HIS1A_W06 HIS1A_U01 HIS1A_U02 HIS1A_U03 HIS1A_K01 HIS1A_K02</p>
6.	Polska sztuka wojenna w XIX i XX wieku	2	<p>Polska myśl wojenna na tle zachodniej sztuki wojennej w XIX-XX w. Działania regularne i nieregularne w polskiej teorii sztuki wojennej. Myśliciele i teoretycy XIX-XX w. na tle porównawczym do Okcydentu i Rosji. Polskie doktryny wojenne w XX w. Idea wojny manewrowej. Sztuka wojenna w czasach Polski Ludowej i III RP.</p>	<p>HIS1A_W06 HIS1A_W09 HIS1A_U04 HIS1A_U09 HIS1A_K05</p>

PRAKTYKI (wymiar, zasady i forma):

Celem praktyk niepedagogicznych jest przygotowanie studentów do pracy w instytucjach kultury, takich jak: muzea, wydawnictwa, galerie sztuki, w ośrodkach kreujących rozwój kultury, w odpowiednich działach jednostek samorządowych, rządowych i pozarządowych, różnego typu mediach. Studenci odbywają praktyki w wymiarze 60 godzin. Celem praktyk pedagogicznych prowadzonych w Instytucie Historii UJK jest przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela historii, w tym poznania ogólnych zasad organizowania i prowadzenia pracy dydaktyczno-wychowawczej w szkole podstawowej, kształtowania umiejętności wykorzystywania w działalności praktycznej wiedzy zdobytej podczas studiów, pogłębiania znajomości metod i form nauczania historii oraz gromadzenia materiału obserwacyjnego i doświadczalnego o szkole i jej środowisku. Student odbywa praktykę psychologiczno-pedagogiczną w wymiarze 30 godzin, praktykę z historii w szkole podstawowej w wymiarze 120 godzin. Szczegółowe zasady odbywania praktyk reguluje harmonogram, dziennik i instrukcja praktyk.

1.	Praktyka zawodowa (dla ścieżki nienauczycielskiej)	4	Specyfika pracy i formy działalności prowadzonej przez daną instytucję. Zbiory i materiały świadczące o dziedzictwie kulturowym. Zasady przechowywania, opracowywania i udostępniania zbiorów. Zasady tworzenia i obiegu dokumentacji. Praca przewodnika, praca osoby zaangażowanej w promocję i popularyzację dziedzictwa kulturowego.	HIS1A_W1 HIS1A_W9 HIS1A_W1 HIS1A_U01 HIS1A_U03 HIS1A_U09 HIS1A_K02 HIS1A_K03
----	--	---	---	---

2.	Praktyka zawodowa psychologiczno-pedagogiczna ciągła (szkoła podstawowa)*	2	<p>Specyfika szkoły podstawowej, w której praktyka jest odbywana, w szczególności realizowane przez nią zadania opiekuńczo – wychowawcze, sposób funkcjonowania, organizacja pracy pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji. Zorganizowana i podejmowana spontanicznie aktywność formalnych i nieformalnych grup uczniów. Obserwowane: aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, interakcje dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcje między dziećmi (w tym samym i różnym wieku), procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłócenia, czynności podejmowane przez opiekuna praktyk oraz prowadzone przez niego zajęcia, sposoby integrowania przez opiekuna praktyk różnych działalności w tym opiekuńczo – wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej, dynamika grupy, role pełnione przez uczestników grupy, zachowania i postawy dzieci, działania podejmowane przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie. Współdziałanie z opiekunem praktyk w: sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa, podejmowaniu działań wychowawczych, wynikających z zastanej sytuacji, podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym: prowadzenie dokumentacji praktyki, konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyczną, ocena własnego funkcjonowania w toku realizowanych zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron), ocena przebiegu prowadzonych działań oraz realizacja zamierzonych celów, konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzonych działań, omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).</p>	NAU1_W01 NAU1_W04 NAU1_W07 NAU1_W08 NAU1_W09 NAU1_W11 NAU1_U01 NAU1_U03 NAU1_U13 NAU1_U18 NAU1_K02 NAU1_K07
----	---	---	--	--

3.	Praktyka zawodowa dydaktyczna śródroczna z historii w szkole podstawowej*	7	<p>Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły podstawowej i prowadzonej w niej edukacji historycznej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji historii. Organizacja i prowadzenie lekcji historii (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły.</p>	NAU1_W04 NAU1_W06 NAU1_W07 NAU1_W08 NAU1_W09 NAU1_W14 NAU1_W15 NAU1_U1 NAU1_U2 NAU1_U3 NAU1_U4 NAU1_U6 NAU1_U7 NAU1_U8 NAU1_U9 NAU1_U10 NAU1_U11 NAU1_U3 NAU1_U4 NAU1_U5 NAU1_U8 NAU1_K01 NAU1_K06 NAU1_K07
----	---	---	--	--

4.	Praktyka zawodowa dydaktyczna ciągła z historii w szkole podstawowej*	1	Kształtowanie kompetencji dydaktyczno-wychowawczych przez zapoznanie się ze specyfiką szkoły podstawowej i prowadzonej w niej edukacji historycznej. Obserwacje czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji historii. Organizacja i prowadzenie lekcji historii (w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, z wykorzystaniem technologii informacyjnej). Kształtowanie kompetencji dydaktycznych poprzez analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Zapoznanie się z dokumentacją szkoły.	NAU1_W14 NAU1_W15 NAU1_U1 NAU1_U2 NAU1_U3 NAU1_U4 NAU1_U6 NAU1_U7 NAU1_U8 NAU1_U9 NAU1_U10 NAU1_U11 NAU1_U13 NAU1_U14 NAU1_U15 NAU1_U18 NAU1_K01 NAU1_K06 NAU1_K07
	razem	180 186*		

Studentów studiów stacjonarnych obowiązują zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin.

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia. Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin. Studentów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela oraz tych realizujących ścieżki nienauczycielskie obowiązuje szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej. Wymienionym zajęciom i szkoleniom nie przypisuje się punktów ECTS.

14. SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA.

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia na kierunku historia (studia pierwszego stopnia) stanowi istotny element procedur obowiązujących w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Obejmuje ona okresową ocenę przez studentów zajęć prowadzonych na kierunku Historia, ocenę tematów prac dyplomowych przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, kontrolę, analizę i ocenę przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia archiwizowanych teczek z pracami kontrolnymi, hospitację zajęć prowadzonych przez pracowników Instytutu Historii, ocenę w/w dokumentacji i kontrolę procesu zapewnienia jakości kształcenia przez Zespół ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia na Wydziale. Kontrolę nad tym procesem posiada Uczelniana Komisja ds. Kształcenia. Szczegółowa weryfikacja i ocena efektów uczenia się odbywa się:

–w procesie dyplomowania (ocena pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta),

- w procesie ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów kończących proces kształcenia (ocena realizacji kierunkowych efektów uczenia się),
- poprzez realizację i ocenę praktyk studenckich (zgodnie z regulaminem praktyk),
- poprzez uzyskiwanie od studentów informacji dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej w ramach wymiany międzynarodowej,
- informacją zwrotną poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium Rektora lub Ministra),
- poprzez badanie losów absolwentów i informacji zwrotnych w zakresie uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ich przydatności na rynku pracy,
- poprzez badanie opinii pracodawców w zakresie programów studiów, w tym szczególnie zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikacji.

Podstawę oceny realizacji efektów uczenia się stanowią ponadto: prace etapowe realizowane przez studentów w trakcie studiów (kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe i egzaminacyjne, referaty, projekty, prezentacje, itd., według szczegółowych ustaleń przedstawionych w kartach przedmiotów), których charakter i miejsce określono w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (ocena skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia). Szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji wyznacza prowadzący przedmiot i umieszcza je w karcie przedmiotu. Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu. Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.

* dotyczy studentów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

** studenci przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela uzyskują również wiedzę, umiejętności i kompetencje wynikające z realizacji efektów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określonych w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.